

Labdien!

Metodiskajos norādījumos skolēnu pētniecisko darbu izstrādei sociālajās zinībās ir sniegts ieskats akadēmiskā darba būtībā, parādīta atšķirība starp zinātniskajiem un lietišķajiem pētījumiem, un soli pa solim aprakstīts lietišķo pētījumu veikšanas process.

Materiālā ir ietverta patstāvīga pētniecības darba uzsākšanai nepieciešamā informācija – aprakstīts, kas pētījums ir, pētīšanas process un organizācija, uzskatāmi atklāti pētījumu veidi, sniegts ieskats problēmas formulēšanā, pētījuma objekta noteikšanā, aprakstītas datu iegūšanas un analīzes metodes, dots ieskats statistikā un sistemātiskā informācijas analīzē kvalitatīvajos pētījumos, un aprakstīta pētniecības darba strukturēšana un noformēšana. Materiālā ir ietvertas atsaucis un norādes par pētījumu metožu padziļinātai apguvei ieteicamo literatūru un interneta resursiem.

Metodiskie norādījumi būs labs palīgmateriāls skolotājiem skolēnu pastāvīgas analītiskās domāšanas trenēšanai un var tikt izmantots par pamatu, uzsākot pētniecisko darbību mācību procesa ietvaros.

Metodiskā materiāla galvenā vērtība – apkopotā informācija ir pētniecības darbā nepieciešamais pamats. To iespējams papildināt ar dažādām domāšanas un ideju ģenerēšanas tehnikām un praktiskām radoša darba metodēm un tādējādi nodrošināt interesantu un dinamisku darba procesu. Krājums parāda, ka pētījums sociālajās zinātnēs nav tas pats, kas socioloģisks pētījums, kas līdz šim tradicionāli tiek izmantots par mācību pētniecības pamatu skolā.

Mg. Pol.zin. Agrita Kiopa

Sabiedriskās politikas portāla www.politika.lv

Kopienas sadaļas redaktore

ATSAUKSME

par metodiskajiem norādījumiem skolēnu pētniecisko darbu izstrādei sociālajās zinībās

Materiāls paredzēts skolēniem, kuri veic pētījumus. Tas veidots, ievērojot jaunākās atziņas pētniecisko darbu izstrādei.

Pašreiz skolās pieejamā informācija par pētniecisko darbu izstrādi ir nepietiekama gan tekstuālā, gan metodiskā ziņā. Tāpēc es uzskatu, ka šādu līdzekļu izveide ir noderīga un nepieciešama. Uzskatu, ka informācija noderēs visiem, kas strādās ar pētnieciskajiem darbiem.

Metodiskajos norādījumos ir veiksmīgi sastādīti materiāli par pilnu pētniecisko darbu izstrādi – sākot ar informāciju, kas paskaidro, kas ir pētījums, līdz pat terminu skaidrojumiem.

Uzskatu, ka šī informācija, salīdzinot ar iepriekšējiem darbiem, ir ļoti precīza, un viss ir ļoti paskaidrots. Ir ļoti ļoti paskaidrots, kas ir pētījums, tas ļauj saprast pētījuma nozīmi arī tiem, kas to raksta pirmo reizi. Pilnībā piekrītu tam, ka bez pētījuma problēmas nav vērts rakstīt darbu, jo pamatā pētījumi balstās uz kādas problēmas risināšanas pamata. Uzskatu, ka kvantitatīvi pētījumi vispār nav pētījumi, jo to galvenais mērķis ir atrast sakarības vai cēloņsakarības starp parādībām vai fenomeniem, t.i., lai noskaidrotu kādas parādības vai situācijas cēloņus. Tas drīzāk ir nevis pētījums, bet gan situācijas apraksts vai uzvedības, dažādu procesu analizēšana.

Būtu ļoti labi, ja katram pētniekam, pirms pētījuma uzsākšanas izsniegtu pētījumu ētikas normatīvus. Kad pētnieki būtu ar tiem iepazīnušies, tie apstiprinātu to rakstiski, tādā veidā apstiprinot par pētījumu ētikas normatīvu ievērošanu. Pārskatīšanas gadījumā vai neievērošanā, tiktu piespriesti attiecīgi sodi, piemēram, atzīmes samazināšana par darba izstrādi. Tagad droši varu teikt, ka gandrīz puse ētikas normatīvu tiek pārkāpti vai netiek pildīti, tieši vai netieši iesaistot arī pētījuma dalībniekus.

Uzskatu, ka aptaujā – vienā no datu ievākšanas veidiem, pilotaptauja nav jāveic, bet uzreiz precīzi jānoformulē jautājumi, konsultējoties ar darba vadītāju.

Domāju, ka katrā pētījumā obligāti vajadzētu diagrammu, ja ir veikta anketēšana, jo tad ir vieglāk apsekot datus un veikt secinājumus.

Uzskatu, ka darbs ir obligāti publicējams un pieejams gan skolotājiem jeb darba vadītājiem, kā arī pētniekiem.

Atsauksmi rakstīja Edgars Audzers,
Vaboles vidusskolas
11. klases skolnieks.
2004. gada 19. decembrī.

Saturs

1. Kas ir pētījums?	5
2. Pētījuma process	6
3. Pētījumu veidi	7
3.1. Kvantitatīvi un kvalitatīvi pētījumi	7
3.2. Teorētiski un empīriski pētījumi	8
3.3. Eksperimentāli un neeksperimentāli pētījumi	8
4. Pētījumu ētika	8
5. Pētījuma objekti, izlase un tās veidošana	9
5.1. Populācija	9
5.2. Izlase un tās veidi	9
6. Datu ievākšanas metodes	10
6.1. Aptauja (anketēšana)	10
6.2. Intervijas	13
7. Datu analīzes metodes	15
7.1. Datu statistikā apstrāde un analīze	15
7.2. Datu kvalitatīvā apstrāde un analīze	21
8. Darba struktūra	22
8.1. Virsraksts	22
8.2. Pateicības	22
8.3. Rezumējums	22
8.4. Saturs	22
8.5. Ievads	22
8.6. Teorijas un literatūras analīze (literatūras apskats)	23
8.7. Metode	23
8.8. Rezultāti	23
8.9. Diskusija	24
8.10. Secinājumi	25
8.11. Nobeigums	25
8.12. Literatūra	25
8.13. Pielikumi	25
9. Darba valoda un stils	25
9.1. Darba valoda	25
9.2. Teksta veidošana	26
10. Citēšana un parafrāzēšana	26
10.1. Atsauces tekstā	27
10.2. Biežāk lietoto formu piemēri	28
11. Literatūras saraksta veidošana	29
11.1. Periodika (žurnāli un citi periodiskie izdevumi)	29
11.2. Neperiodika (monogrāfijas, grāmatas)	30
11.3. Neperiodikas nodaļa (piem., grāmatas nodaļa)	30
11.4. Laikraksti	30
11.5. Elektroniskie resursi	30
11.6. Normatīvie dokumenti	31
11.7. Institūcija vai organizācija kā izdevējs vai arī autoru grupa	31
11.8. Izdevums bez konkrēta autora vai redaktora norādes	31
11.9. Atsauces uz nepublicētiem materiāliem	31
11.10. Piezīmes	31
Izmantotās literatūras saraksts	32
Pielikums	33